

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 20.12.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi: prokurör Kaspar Urmas Oja
Ametiasutuse nimi: Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number: 24231751867
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood): XXX

Prokuratuur võib menetluse lõpetada ja kahtlustatavale kohustused määrata (KrMS § 202), kui

- I. menetluse ese on teise astme kuritegu, mille eest KarS ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse,
- II. kahtlustatava süü ei ole suur
- III. kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju
- IV. kahtlustatav on tasunud või võtnud kohustuse tasuda kriminaalmenetluse kulud
- V. kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi

Käesoleval juhul ongi kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära (I). Täpsemalt on esemeks KarS § 121 lg 2 p 2, 3 ehk korduv kehaline väärkohtlemine lähisuhtes. Sellise teo toimepanemise eest karistatakse viidatud sätte järgi rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

Kahtlustatava süü ei ole suur (II). Kriminaalmenetlusliku põhimõttena kehtib, et süü ei ole suur kuritegude puhul, kus, arvestades süü suurust mõjutavaid asjaolusid, on süüd kergendavad asjaolud sisulises ülekaalus. Käesoleval juhul tuleb süü suuruse hindamisel arvesse võtta, et

- seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära.
- kahtlustatav on nõustunud kannatanu kõikide kulude ja tekitatud kahju hüvitamisega
- kannatanu ei soovi kahtlustatava karistamist, vaid soovib talle psühholoogilist abi

Kannatanule tekitatud kahju hüvitab kahtlustatav (III).

Kannatanu on esitanud tsiviilhagi, milles hindab **varaliseks kahjuks 430,80 eurot** (ravikulud ja vahetatud ukselukud). Varalise kahju hüvitise suurusega prokuratuur nõustub.

Mittevaralise kahju hüvitise suuruse määramisel tuleb arvestada rikkumise laadi, ulatust ja raskust, kahju tekitaja süüd ning selle astet, kahju tekitaja laiemat käitumist ning suhtumist kahjustatud isikusse, poolte majanduslikku olukorda, kannatanu enda osa kahju tekkimises jt asjaolusid, millega arvestamata jätmine võiks kaasa tuua ebaõiglase hüvitise määramise.

Kahtlustuse kohaselt kahtlustatav 2023. a hammustas kannatanut rinnas, kõhust ja rindkerest, pigistas kannatanut rinnast, surus vastu rindkeret, tekitades kannatanule valu ja hematoomi rinnale, ning 2024. a pigistas kannatanu vasakut kätt, hammustas paremat reit ja säärt, tekitades kannatanule selliselt valu ja hematoomi kätele, reitele ja säärele.

Kohtupraktikas on KarS §-e 121 koosseisule vastava teo toimepanemisega tekitatud hematoomide mittevahalise kahju hüvitusena mõistetud välja nt 250 eurot (1-18-3822), 150 eurot (1-18-816), 800 eurot (1-18-9338), 700 eurot (1-18-7276) ja 500 eurot (1-19-3405).

Arvestades nii kohtupraktikat kui arutluse all oleva juhtumi asjaolusid (sh süü suurust, vt käesoleva määruse vastav osa) hindab prokuratuur käesolevas asjas **mittevahalise kahju suuruseks 769.20 eurot**.

Kannatanu on tsiviilhagis hinnanud mittevahaliseks kahjuks 3678 eurot, kuid selline hüvitus on disproportsioonis kohtupraktika ja vaidlusaluse kuriteoepisoodi tehiooludega st tegelikult tekitatud mittevahalise kahjuga. Kohtupraktikas on 4000 euro suurusjärgus hüvitusist välja mõistetud nt juhul, kus kannatanule löödi noaga mitu korda rinna, kaela ja näo piirkonda ja talle jäi näole arm (1-18-1204), kannatanu suunas tulistati ja talle tekitati peksmisega lahtised haavad ja hiljem diagnoositi posttraumaatiline stressihäire ja afekti somatisatsioon (1-19-81) ja kannatanule oli löödud vähemalt 15 korda kõva tömbi esemega näkku ja pähe, millega kaasnesid näo- ja koljuluude hulgemurd, rohked põrutushaavad näol ja peas, verevalumid peaju kelmete all, sh kannatanul puudus pärast sündmust kõnefunktsioon ja see oli kohtumenetluse ajaks vaid osaliselt taastunud (1-19-3785). Käesoleval juhul ei ole menetlusega tuvastatud ligilähedaselki sarnases suuruses kahju kannatanule.

KrMS § 202 lg 1 ja lg 2 p 1 kasutavad mõistet *kuriteoga tekitatud kahju*, mis võib erineda sellest, mis on kannatanu *tsiviilhagiga* esitatud nõue. Seega KrMS § 202 sõnastus ei sea menetluse lõpetamisel eelduseks selle, et kannatanu tsiviilhagi peaks saama tervikuna rahuldatud. Kahtlustatav ja prokurör on nõus, et kuriteoga tekitatud kahju hüvitatakse väiksemas ulatuses kui tsiviilhagiga nõutud. Kuna kahju hüvitatakse tsiviilhagis toodust väiksemas ulatuses, siis käesolevalt teavitab prokurör kannatanut, et täitmata nõude osas on võimalik kannatanul kahtlustatava suhtes tsiviilkohtusse pöörduda.

Kokkuvõttes: kahtlustatav on võtnud endale kohustuse hüvitada kannatanule tekitatud kahju summas **1200 eurot**.

Menetluskulud summas 1370 eurot kuuluvad hüvitamisele kahtlustatava poolt (IV).

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi (V). Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise tema poolt:

- temal puuduvad igasugused kehtivad kriminaal- ning väärteokaristused,
- sh pole teda viimase 10 aasta jooksul kriminaalkorras karistatud
- tema suhtes pole pea 20 aasta jooksul KrMS §-e 202, 203 või 203¹ kohaldatud st menetlust oportuuniteedi korras lõpetatud

Piisavat eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul isikule asetatud kohustused. Sellisele seisukohale jõudis prokurör mh kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel kahtlustatavaga vahetult suheldes ning lähtuvalt asjaolust, et pärast kriminaalmenetluse esemeks olnud episoodi st 6 kuu jooksul pärast konflikti ei ole kahtlustatava suhtes uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Puudub alus arvata, et kahtlustatav kui kehtivate kriminaalkaristusteta isik, kellel arutlusalusele intsidendile järgnevalt pole uusi konflikte olnud, paneb toime uusi kuritegusid. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna isik kuulati üle, ta on võtnud vabatahtlikult vastu kohustused kannatanule tekitatud kahju hüvitada, pöörduda vägivallast loobumise nõustaja poole ning hüvitada menetluskulud. Teisisõnu on isik vabatahtlikult võtnud eripreventiivse ning teatavas mõttes karistusliku mõjuga kohustused. Riik on niisiis isiku käitumisele operatiivselt ning üheseltnõustetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise (nr RP-1-2/22/1) p 3.2.2. kohaselt on avalik menetlushuvi olemas KarS §-dele 120-121 vastava jätkuva perevägivalda puhul.

Seadus võimaldab aga menetlust siiski ka sellisel juhul KrMS § 202 lg 7 alusel lõpetada ning käesoleval juhul leiab prokurör - irdudes peaprokuröri juhise – et avalik menetlushuvi siiski siinses asjas puudub, ülaltoodud põhjustel.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 1, 2 ja lg 7 ja 206 (menetluse lõpetamine avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kui süü ei ole suur), prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231751867 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: Kahtlustatava kohustus KrMS § 202 lg 2 järgi on

- a) mitte toime panna uusi isikuvastaseid kuritegusid

Tähtajaks määrata **12 kuud** alates menetluse lõpetamisest s.o **20.12.2025 (k.a)**.

- b) hüvitada

- a. süüteoga tekitatud kahju summas **1200 eurot**, kandes selle summa Prokuratuuri deposiitkontole, selgitusega „kahju hüvitis, 24231751867“
b. menetluskulud summas **1370 eurot**, kandes selle summa Prokuratuuri deposiitkontole, selgitusega „menetluskulud, 24231751867“

Tähtajaks määrata **6 kuud** alates menetluse lõpetamisest s.o **20.06.2025 (k.a)**.

Saaja nimi:	Rahandusministeerium	
Saaja konto:	EE891010220034796011	SEB (SWIFT/BIC: EEUH22XX)
	EE932200221023778606	Swedbank (SWIFT/BIC: HABA22XX)
	EE701700017001577198	Luminor (SWIFT/BIC: RIKO22XX)
	EE777700771003813400	LHV (SWIFT/BIC: LHV222XX)
Viitenumber:	3100057361	

Kriminaalmenetluse lõpetamise kaebemenetluse ammendumisel kannab Prokuratuur deposiitkontole laekunud summad edasi kannatanu osundatud kontole.

Kriminaalmenetluse lõpetamise tühistamisel kannab Prokuratuur laekunud summad tagasi kande tegijale.

- c) võtta nõustamisaja broneerimiseks ühendust vägivallast loobumise tugiliiniga numbril 6606077 (tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee), osaleda **1 kuu jooksul (st hiljemalt 20.01.2025)** esmasel nõustamisel ning seejärel edasistel nõustamistel nõustaja ette nähtud mahus (kokku mitte vähem kui 5 korda) ning vajaduse ilmnemisel läbida nõustaja poolt suunatud sotsiaalprogramm.

связаться для бронирования времени консультации с линией поддержки отказа от применения насилия по номеру 6606077 (tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee), в течение 1 месяца (то есть не позднее 20.01.2025) принять участие в первичной консультации и затем принимать участие в дальнейшем консультировании в объёме, предусмотренном консультантом (не менее 5 раз), и, при появлении необходимости, пройти социальную программу, на которую направит консультант.

Nõustamiste läbimise tähtjaks määrata **6 kuud** alates menetluse lõpetamisest s.o **20.06.2025 (k.a)**.

3. Tõkendid jt kriminaalmenetluse tagamise vahendid: puuduvad.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad

5. Kriminaalmenetluse kulud: hüvitada kahtlustatava poolt

6. Käesolev määrus saata:

- kannatanule: xxx (KrMS § 206 lg 2)
- kannatanu esindajale: xxxx (KrMS § 206 lg 2)
- teadmiseks DELTA kaudu info@sotsiaalkindlustusamet.ee

7. Anda luba kriminaalasja materjalidega tutvumiseks määruse p-s 2 toodud programmi korraldajal (KrMS § 214 lg 1 ja § 203² lg 6)

8. Kuna kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, siis sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest teavitatakse Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.

9. Kannatanul on õigus 10 päeva jooksul alates käesoleva määruse saamisest

- tutvuda toimikuga (KrMS § 206 lg 3)
- vaidlustada menetluse lõpetamine Riigiprokuratuuris (KrMS § 207 lg 3)
- taotleda määruse sisust arusaamiseks selle tõlkimist keelde, mida ta valdab, kui tema kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt.¹

Kaspar Urmas Oja
prokurör

---

¹ Если потерпевший, являющийся физическим лицом, не владеет эстонским языком, то он может, для понимания содержания текста постановления о прекращении уголовного производства, в течение десяти дней подать ходатайство о переводе его на родной язык потерпевшего или на язык, которым он владеет.

If a victim is not proficient in the Estonian language, they have the right to request the translation of the order on the termination of criminal proceedings into their native language or a language in which they are proficient within 10 days.

Kui isik ei täida talle käesoleva määruse p 2 toodud kohustusi tähtaegselt, siis prokurör uuendab kriminaalmenetluse.

Kinnitan, et olen nõus kriminaalasja lõpetamisega, olen nõus minule asetatud kohustusega, mulle on selgitatud kohustuse mittetäitmise tagajärgi ning olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia kätte saanud.

Nimi:

Allkiri:

Kuupäev: